

PRAVILNIK
O TEHNIČKIM NORMATIVIMA ZA KUĆNI GASNI
PRIKLJUČAK ZA RADNI PRITISAK DO 4 BAR
(*"Sl. list SRJ", br. 20/92*)

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim pravilnikom se propisuju tehnički normativi za projektovanje i polaganje kućnih gasnih priključaka radnog pritiska do 4 bar, za gasove I, II ili IV grupe prema jugoslovenskom standardu JUS H F1 001.

Član 2

Kućnim gasnim priključkom, u smislu ovog pravilnika, smatra se deo distributivnog gasovoda koji spaja distributivni gasovod sa unutrašnjom gasnom instalacijom i koji se završava glavnim zapornim cevnim zatvaračem.

Član 3

Trasa kućnog gasnog priključka određuje se na odgovarajućem obrascu i situacionom planu objekta.

II POLAGANJE KUĆNOG GASNOG PRIKLJUČKA

Član 4

Kućni gasni priključak polaže se na pristupačnim mestima i mora da bude zaštićen od oštećenja.

Član 5

Kućni gasni priključak dimenzioniše se prema radnom pritisku za koji je projektovan, odnosno izveden distributivni gasovod, sa kojim se spaja kućni gasni priključak.

Član 6

Cevovodi kućnog gasnog priključka vode se pravo i najkraćim putem od distributivnog gasovoda do zgrade. Cevovodi se vode tako da polaganje distributivnog gasovoda bude nesmetano i da trasa ostane trajno pristupačna.

Član 7

Vodovi kućnog gasnog priključka kroz šupljine ili ispod delova zgrade (terase, stepeništa) polažu se u zaštitnim cevima.

Član 8

Rastojanje kućnog gasnog priključka od podzemnih instalacija određuje se u zavisnosti od prečnika cevi. Najmanje rastojanje kućnog gasnog priključka od svih kablova i drugih vodova mora da bude 0,2 m.

Član 9

Pri uvođenju u zgradu, vodovi kućnog gasnog priključka postavljaju se u suve prostorije. Prostorija i delovi gasovoda koji se u njoj nalaze moraju biti pristupačni. Vodovi kućnog gasnog priključka moraju biti zaštićeni od mehaničkog oštećenja.

Član 10

Kućni gasni priključak ne polaže se u skladišne prostorije za eksplozivne i lakozapaljive materije.

Član 11

Dimenzionisanje kućnog gasnog priključka vrši se u zavisnosti od vrste distributivnog gasovoda sa kojim se spaja, a imajući u vidu radni pritisak gasnih aparata.

Član 12

Ako se kućni gasni priključak polaže u područjima u kojima je moguće pomeranje, odnosno sleganje tla, preduzimaju se dodatne tehničke mere zaštite.

Član 13

Kućni gasni priključak, uključujući fazonske komade, cevne zatvarače i spojeve, izrađuje se i postavlja tako da u normalnom radu izdrži nastala naprezanja i da bude nepropustan.

Član 14

Polietilenske cevi kućnog gasnog priključka polažu se u zemlju ispod zgrade, pod uslovom da se prelaz sa jednog materijala na drugi izvrši u metalnoj cevnoj kapsuli. Cevna kapsula mora da prelazi preko spoljne i unutrašnje strane zida ili da izlazi iz poda (kod zgrada bez podruma).

Prelaz sa polietilenskih cevi na metalne, po pravilu, postavlja se podzemno uz zgradu.

Član 15

Prstenasti prostor između cevi kućnog gasnog priključka i zaštitne cevi, kao i montažni otvor između zaštitne cevi i zida ili podne ploče, mora biti nepropustan prema unutrašnjim delovima zgrade.

Kod uvođenja u zgradu kućnog gasnog priključka od polietilenskih cevi ugrađuju se cevne kapsule.

Cevne kapsule iz stava 2. ovog člana polažu se ispod zgrade.

Član 16

Delovi kućnog gasnog priključka od polietilenskih cevi postavljeni izvan zemlje zaštićuju se od uticaja sunčevih zraka cevima (čeličnim). Delovi kućnog gasnog priključka koji nisu pod zemljom zaštićuju se od korozije i mehaničkog oštećenja.

Član 17

Delovi kućnog gasnog priključka koji su izvan zemlje, a nisu galvanizirani, zaštićuju se bojom na način i pod uslovima utvrđenim odredbama propisa o tehničkim merama za zaštitu čeličnih konstrukcija od korozije.

Član 18

Deo kućnog gasnog priključka od čeličnih cevi zaštićuje se od korozije na jedan od sledećih načina:

- 1) fabrički izrađenim polietilenskim omotačima,
- 2) bitumenskim omotačima i dodatnom spoljnom zaštitom,
- 3) zaštitnim trakama i dodatnom mehaničkom zaštitom prema tehničkom uputstvu proizvođača traka,
- 4) trajno elastičnim trakama na bazi butilkaučuka.

Član 19

Kontrola kvaliteta izvedene izolacije kućnog gasnog priključka i distributivnog gasovoda izrađenog od čeličnih cevi vrši se nakon zatrpavanja rova u neposrednoj blizini priključka.

Član 20

Pored zaštite od korozije, kućni gasni priključak može da se zaštititi i katodnom zaštitom.

Pod uticajem katodne zaštite izvedena izolacija ne sme da gubi svoja svojstva.

Na mestima gde je deo kućnog gasnog priključka položen na uzemljene nosače (konstrukcija zgrade, stubovi, nosači) taj deo se mora izolovati od nosača.

Član 21

Neposredno iza ulaza kućnog gasnog priključka u zgradu, na pristupačnom mestu ugrađuje se glavni zaporni cevni zatvarač koji ispunjava uslove prema jugoslovenskim standardima JUS M C5 451 ili JUS M C5 452. Glavni zaporni cevni zatvarač može da se ugradi i izvan zgrade (u priključnom ormariću ili u zidnom ormariću).

Kod kućnog gasnog priključka čiji je nazivni prečnik veći ili jednak DN 80, zavisno od radnog pritiska, ugrađuje se izvan zgrade poseban zaporni cevni zatvarač.

Kod kućnih gasnih priključaka radnog pritiska iznad 1 bar, bez obzira na nazivni prečnik, ispred zgrade ugrađuje se jedan zaporni cevni zatvarač.

Član 22

U elektroprovodljivom metalnom delu kućnog gasnog priključka ugrađuje se izolacioni komad koji ispunjava uslove prema jugoslovenskom standardu JUS M E3 509. Ako se izolacioni komad ugrađuje u zgradu, mora biti otporan na povišena termička opterećenja i označen sa "GT".

Izolacioni komad može biti konstruktivno spojen sa glavnim zapornim cevnim zatvaračem. Kod kućnih gasnih priključaka od polietilenskih cevi sa prelaskom na metalni uvod, izolacioni komad se postavlja kao pasivna zaštita od korozije.

Član 23

Zaštitne cevi moraju biti izrađene od materijala otpornog na koroziju ili zaštićene od korozije, čija je dužina uslovljena veličinom prostorije u kojoj se polaže kućni gasni priključak.

Prečnik zaštitne cevi zavisi od prečnika cevi kućnog gasnog priključka.

Cev kućnog gasnog priključka mora da leži centrično u zaštitnoj cevi. Kružni prstenasti zazor se zaptiva sa unutrašnje strane zida pomoću materijala za zaptivanje, kojim se istovremeno centrira kućni gasni priključak. Materijal za zaptivanje mora da bude otporan na koroziju i mehanička opterećenja.

Ako se za zaptivanje prstenastog prostora kod cilindričnih zaštitnih cevi koriste metalni prstenovi, ugrađuje se najmanje tri prstena.

Član 24

Prelazi sa polietilenskih na čelične cevi izvode se u obliku:

- 1) steznih spojeva,
- 2) fabrički izrađenih spojeva,
- 3) cevnih kapsula.

Čvrstoća na istezanje steznih spojeva mora biti veća od čvrstoće na istezanje cevi koje se spajaju.

Fabrički izrađeni spojevi moraju imati dokaz o kvalitetu.

Cevna kapsula mora biti zaptivena, tako da se u slučaju požara spreči isticanje gasa u objekt.

Stezni spojevi i cevne kapsule koriste se za cevi čiji prečnik nije veći od 63 mm.

Član 25

T-komadi za navarivanje za spoj kućnog gasnog priključka na distributivni gasovod, oblikuju se tako da se postiže propisani kvalitet zavarenog spoja.

Za spajanje naknadnim bušenjem koristi se metalna i polietilenska armatura.

Član 26

Na polietilenskim cevima buše se rupe čiji su prečnici dati u tabeli 1.

Spoljni prečnik polietilenske cevi u mm	Najveći prečnik izbušene rupe u mm
63	20
90	20
110	32
125	40
160	40
180	40
225	40

Član 27

Spajanje kućnog gasnog priključka sa unutrašnjom gasnom instalacijom vrši se:

- navojnim spojem, prema jugoslovenskom standardu JUS M B0 057,
- prirubničkim spojem, prema odgovarajućim jugoslovenskim standardima,
- spojnim komadima za metalne cevi sa glatkim krajevima prema jugoslovenskom standardu JUS M E3 507,
- zavarenim spojevima, prema odgovarajućim jugoslovenskim standardima.

Član 28

Prenos sile preko kućnog gasnog priključka na unutrašnju instalaciju sprečava se ugradnjom osigurača od izvlačenja. Ako se kućni gasni priključak vodi kroz zid zgrade bez zaštitne cevi, osigurač od izvlačenja izvodi se kao čvrsta tačka.

Ograničivač sile se ugrađuje, ako se sila može preneti na zgradu.

Član 29

Kućni gasni priključak se polaže na dubinu ukopavanja od 0,6 do 1,0 m.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, dubina ukopavanja može da se smanji na 0,5 m, odnosno da se poveća do 2,0 m, bez preduzimanja posebnih mera zaštite.

Član 30

Delovi kućnog gasnog priključka međusobno se spajaju na način i pod uslovima kojima se obezbeđuje čvrstoća i nepropusnost kućnog gasnog priključka.

Član 31

Radove zavarivanja čeličnih cevi vrše osposobljeni zavarivači.

Kvalitet zavarenih spojeva mora biti najmanje druge klase prema jugoslovenskom standardu JUS C T3 010.

Član 32

Zavarivanje cevi od polietilena izvode posebno obučeni zavarivači.

Član 33

Kod kućnih gasnih priključaka primenjuju se navojni spojevi do DN 50 i PN 4 koji ispunjavaju uslove prema jugoslovenskom standardu JUS M B0 057.

Za zaptivanje navojnih spojeva koriste se zaptivna sredstva koja ne otvrdnjavaju vremenom i koja su postojana na gas i kondenzat, promenu temperature, vibracije i na penušava sredstva za detekciju propuštanja gasa.

Zaptivna sredstva ne smeju biti agresivna prema lanu, kudelji ili drugom nosiocu zaptivnog materijala.

Član 34

Kao prirubnički spojevi koriste se fabrički izrađene cevi sa prirubnicom, odnosno slobodne prirubnice (metalne ili plastične) sa krajevima za predzavarivanje koji se zavaruju na licu mesta.

Član 35

Položaj i dubina ukopavanja kućnog gasnog priključka snimaju se geodetski.

Član 36

Početak kućnog gasnog priključka trajno se označava natpisnom pločicom.

Položaj glavnog zapornog cevnog zatvarača može da se označi unutar zgrade.

Ako se pomoću jednog kućnog gasnog priključka snabdeva više zgrada, u blizini glavnog zapornog cevnog zatvarača postavlja se natpisna pločica na kojoj su označene zgrade koje se snabdevaju gasom preko tog kućnog gasnog priključka.

Položaj zapornih cevnih zatvarača u zemlji označava se pomoću natpisnih pločica.

III ISPITIVANJE KUĆNOG GASNOG PRIKLJUČKA

Član 37

Kućni gasni priključak, pre puštanja u rad, ispituje se na nepropusnost pri otvorenom glavnom zapornom cevnom zatvaraču. Ispitni pritisak mora biti najmanje 2 bar veći od dozvoljenog radnog pritiska.

Član 38

Ako se kućni gasni priključak polaže kad i distributivni gasovod, ispitivanje pritiskom kućnog gasnog priključka vrši se istovremeno sa ispitivanjem distributivnog gasovoda.

Ako se kućni gasni priključak ne polaže istovremeno sa distributivnim gasovodom, ispitivanje se vrši vazduhom pod pritiskom i vizuelnom kontrolom premazivanjem penušavim sredstvom.

Član 39

Pri ispitivanju pritiskom kućnog gasnog priključka napunjenog gasom, vizuelna kontrola vrši se premazivanjem penušavim sredstvima.

Član 40

Pri svakom ispitivanju pritiskom ispitivani spojevi moraju biti očišćeni od masti, boje i izolacionih traka.

IV PUŠTANJE U RAD

Član 41

Pre puštanja gasa u kućni gasni priključak, obezbeđuje se potpuno odvođenje mešavine gasa i vazduha u slobodnu atmosferu.

Član 42

Završeni a nepovezani kućni gasni priključak sa unutrašnjom gasnom instalacijom, zatvara se metalnim čepovima, kapama ili slepim prirubnicama.

V ZAVRŠNA ODREDBA

Član 43

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ".